

۱- آنان در حق برادران خود به هنگام سختی و آسانی نیکوکاراندر حال ، عسر و سختی ایثار به نفس می کنند ، خداوند متعال آنها را اینچنین توصیف فرموده است:

یوثرون علی انفسهم و لو کان بهم خصاصه "

دیگران را بر خود ترجیح می دهند و هرچند خود به آن محتاج باشند .

ایثار در لغت به معنی بذل کردن ، عطا کردن ، دیگری را بر خود ترجیح دادن ، قوت لازم خود را به دیگری بخشیدن ، مقدم داشتن دیگران و ترویج دادن آنان بر خود در کل امور است^۱ .

شخص ایثارگر دوست دارد دیگران را در نعمت باشند هر چند خودش در محرومیت بسر برد و حتی حاضر است آنچه دارد در اختیار دیگران بگذارد و از منافع خود چشم پوشد ، این حالت والا را ایثار

می گویند که یکی از مهمترین صفات برجسته انسانی است .

قرآن کریم یکی از جلوه های بارز ایثار را در سوره دهر در مورد حضرت علی و حضرت فاطمه و امام حسن و امام حسین اینگونه بیان می فرماید:

" و يطعمن الطعام علی حبه مسکینا و یتیمنا و اسیرنا "

و غذای خود را با اینکه به آن علاقه و نیاز دارند به مسکین و یتیم و اسیر می دهند .

طبق نقل عامه و خاصه وقتی امام حسن و امام حسین بیمار شدند پیامبر با جمعی از یاران به عیادتشان آمدند و به حضرت علی فرمودند: ای ابوالحسن ، خوب بود نذری برای شفای فرزندان خود می

کردی ، حضرت علی نذر کردند که اگر شفا یابند سه روز روزه بگیرند ، حضرت فاطمه ، امام حسن و امام حسین و فضه نیز گفتند ما هم نذر می کنیم روزه بگیریم .

^۱ - فرهنگ معین

چیزی نگذشت که هر دو شفا یافتند ، همگی روزه گرفتند . هنگام افطار سائلی بر در خانه آمد و گفت : از مستمندان مسلمین هستیم به من غذایی بدهید ، آنها همگی مسکین را بر خود مقدم داشتند و سهم خود را به او دادند و آن شب جز آب ننوشتند ، روز دوم روزه گرفتند و موقع افطار یتیمی بر در خانه آمد ، آن روز نیز ایثار کردند و غذای خود را به او دادند و با آب افطار کردند . روز سوم رانیز روزه گرفتند، هنگام غروب اسیری بر در خانه آمد ، باز هم سهم غذای خود را به او دادند . هنگامی که صبح شد علی دست حسن و حسین را گرفت و خدمت پیامبر آمدند . هنگامی که پیامبر آنها را مشاهده کرد ، دید که از شدت گرسنگی می لرزند .

در همین هنگام جبرئیل نازل شد و گفت ای محمد این سوره را بگیر ، خداوند با چنین خاندانی به تو تهنیت می گوید : سپس سوره " دهر " را بر او خواند.

علمای شیعه همه اتفاق نظر دارند که مجموع این سوره در ماجرای فوق نازل شده است و همگی روایت مربوط به آن را به عنوان یکی از افتخارات و فضائل مهم حضرت علی و حضرت فاطمه و

فرزندانشان آورده اند



آیه ایثار

سوره حشر آیه ۹... (و یوثرون علی انفسهم و لو کان بهم خصامه))

(... و آنان ایثار می کنند و ترجیح می دهند دیگران را بر خودشان ، گرچه خود آنها محتاج باشند) .

مردی آمد نزد رسول خدا (ص) و از گرسنگی شکایت کرد ، رسول خدا زن هایش را خواند : آنها

گفتند : ای رسول ما چیزی جز آب نداریم و پیامبر فرمودند که چه کسی امشب این مرد را طعام می

دهد ؟

امیر المؤمنین (ع) عرض کردند : من امشب این مرد را طعام میدهم و سپس نزد فاطمه (ع) آمد و

فرمود : ای دختر رسول خدا ما امشب مهمان داریم ، چه غذایی در خانه داریم ؟

فاطمه (ع) فرمود : مقداری غذا برای این دختر بچه داریم ولی همان را برای مهمان شما می دهیم .

امیر المؤمنین فرمودند : ای فاطمه دختر را بخابان و چراغ را خاموش کن تا غذا نخوردن ما و کمی غذا

معلوم نشود ، مهمان آمد و آنها شروع کردند به خوردن غذا (امیر المؤمنین دست به سوی غذا دراز

میکرد ولی چیزی نمی خورد تا مهمان خجالت نکشد ، هنگامی که مهمان دست از غذا کشید ، چراغ

را آوردند و مشاهده نمودن که ظرف پر است !!

شب به صبح رسید ، امیر المؤمنین به مسجد رفتند و با رسول خدا نماز را خواندند .

رسول خدا نگاهی به امیر المؤمنین کردند و شدیداً گریستند و فرمودند : ای علی ، خداوند از عمل

دیشب شما در عجب و خوشحالی است ، بخوان این آیه را ((و یوثرون علی انفسهم و لو کان بهم

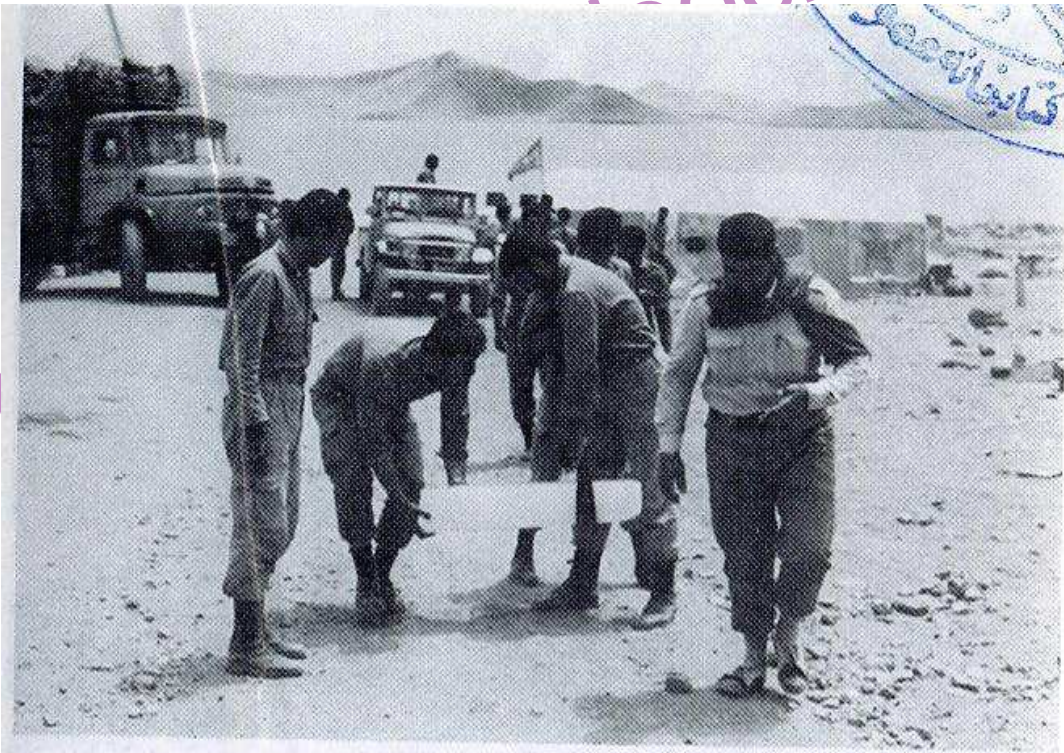
خصاصه))

www.kandoo.cn.com

www

www.com

www.com



www

www.com

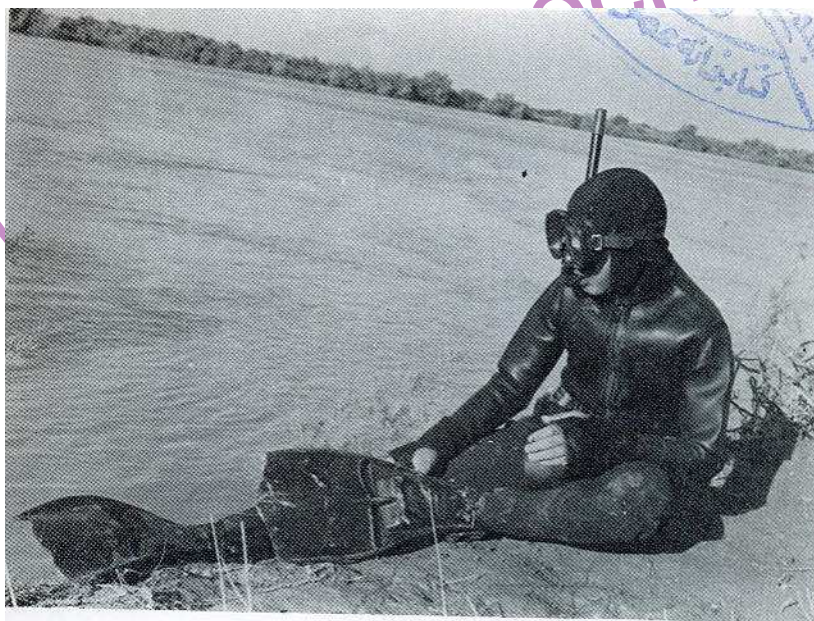
www



www

www.com





سال ۶۵ بود بعد از آموزشهای فراوان آبی - خاکی گردان را به خرمشهر بردند . در بیمارستانی که توسط نیروهای دشمن از بین رفته بود مستقر شدیم . موقع غروب ، با همان تجهیزات نماز خواندیم و خودمان را به قایقها رساندیم تا از آنجا به جزایر ام الرصاص برویم . با یک ستون طولانی از نیروهای گردان به طرف خاکریز در حرکت بودیم . در پشت خاکریز رسیدیم و منتظر قایقها شدیم که مسئول دسته برادر فروغی مرا به نام صدا زد : رضانی رضانی ، نزدیک آمدم ، چند نفر دیگر را از ستون عشق و ایثار بیرون کشیده بود ، همه هم سن و سال من بودند ، ما را بردند به محل فرمانه گروهان

برادر محمدی ، و او بدون مقدمه گفت : شما باید برگردید ! همه به گریه افتادیم ، حال بچه ای را داشتیم که از سینه مادر جدایش می کنند خیلی زور داشت ، داشتیم دق می کردیم ع ستون حرکت کرد ع شیون و واویلای ما بی اثر بود . تصمیم خودشان را گرفته بودند . صدای حرکت قایقها داغمان را تازه کرد . با ماشین تدارکات ما را از منطقه دور کردند . آتش شدید توپخانه دشمن حکایت از شروع عملیات داشت .

صبح زود به کنار رودخانه برگشتیم و با قایق به جزایر آزاد شده ام الرصاص رفتیم . عده ای از دوستانمان شهید و مجروح و بعضی بع آب افتاده بودند . و ما آخر ستون عشق بودیم که به سبب سن و سالمان کیم دیرتر از موعد سر قرار رسیدیم !

ایثار

ایثار مقدم داشتن دیگری بر خود است ، چه در مسائل مالی و چه در موضوع جان . این صفت نیک یکی از خصلت های ارزشمند اخلاقی است که در قرآن کریم و روایات ، مورد ستایش فراوان است و از وارستگی انسان از " خودخواهی " سرچشمه می گیرد . قرآن از مؤمنانی یاد می کند که با آنکه خودشان نیازمندند ، دیگران را بر خویشان مقدم میدارند :

" و یو ثرون علی انفسهم و لو کان بهم خصاصه "

گذشتن از خواسته های خود و نیز چشم پوشیدن از آنچه مورد علاقه انسان است به خاطر دیگری و در راه دیگری " ایثار " است .

اوج ایثار ، ایثار خود و جان است ایثارگر ، کسی است که حاضر باشد هستی و جان خود را برای دین خدا فدا کند ، یا در راه رضای او از تمنیات خویش بگذرد .

در صحنه عاشورا ، نخستین ایثارگر ، سید الشهداء (ع) که حاضر شد فدای دین خدا گردد و رضای او را بر همه چیز برگزید و از مردم نیز خواست ، کسانی که حاضرند خون خود را در این راه نثار کنند با او هم سفر کربلا شوند .

اصحاب آن حضرت نیز ، هر کدام ایثارگرانه جان فدای امام خویش کردند ، در طول حوادث عاشورا نیز ، صحنه های زیبایی از ایثارگری دیده می شود .

وقتی نیروهای ابن زیاد ، آگاه شدند که مسلم بن عقیل در خانه ی هانی بن عروه است ، هانی را احضار کردند و از او خواستند که مسلم را تسلیم آنان کنند ، او می توانست با سپردن مسلم به دست آنان ، جان خویش را نجات بخشد ، اما حاضر شد در راه مسلم کشته شود ولی او را تسلیم نکند ، در مقابل درخواست تهدید آمیز آنان گفت :

" به خداوند سوگند اگر تنها و بی یاور هم بمانم ، هرگز او را تسلیم شما نخواهم کرد تا اینکه در را حمایت از او بمیرم "

وقتی مسلم بن عقیل را به دار العماره بردند پس از گفتگوهای تنیدی که رد و بدل شد و تصمیم به کشتن او گرفتند ، مسلم گریست ، یکی از حاضران گفت کسی که در پی چنین خواسته های باشد نباید گریه کند . (و باید پیش بینی این روزها را هم بکند) ، مسلم گفت : بر خودم گریه نمی کنم ، بلکه بر حسین (ع) و خانواده ی او می گریم .

این نیز ایثارگری او را نشان می دهد که در آستانه ی شهادت اگر هم گریه می کند نه بر حال خویش که بر حسین می گرید ، که طبق گزارش او از وضع کوفه ، روی به این شهر پر نیرنگ و مردم پیمان شکن نهاده است .

وقتی امام حسین (ع) به فرزندان عقیل و مسلم بن عقیل فرمود که شهادت مسلم برایتان کافی است شما صحنه را ترک کنید، یکصدا گفتند .

به خدا سوگند چنین نخواهم کرد . جان و مال و خانواده و هستی خود را فدای تو می کنیم و در رکابت می جنگیم تا شهادت .

اظهارات ایثار گرانه یاران امام در شب عاشورا مشهور است یک به یک برخاستند و آمادگی خود را برای جانبازی و ایثار خون در راه امام اظهار کردند . از آن همه سخن ، این نمونه از کلام مسلم بن عوسجه کافی است که به امام عرض کرد : "هرگز از تو جدا نخواهم شد . اگر سلاحی برای جنگ با آنان هم نداشته باشم ، با سنگ با آنان خواهم جنگید تا همراه تو به شهادت برسم ."

سخنان سعید بن عبدالله حنفی ، رهبر بن قین و دیگران ، جلوه های روشن و ماندگاری از این روحیه ایثار گری است . طبق نقلی سخن گروهی از آنان چنین بود : "به خدا قسم از تو جدا نخواهیم شد ! جان هایمان فدای توست ، تو را با ایثار خون ، چهره و اعضای بدن حمایت می کنیم ."

آری ... خونی که در رگ ماست ، هدیه به رهبر ماست حضرت زینب عصر عاشورا هنگام حمله سپاه کوفه به خیمه ها و غارت اشیاء چون دید شمر با شمشیر آخته قصد کشتن امام زین العابدین را دارد ، فرمود : او کشته نخواهد شد مگر من فدای او شوم

پیشوای نهضت ، به پشت گرمی حامیان ایثار گر ، گام در مراحل دشوار و پر خطر می گذارد . اگر آمادگی پیروان برای ایثار مال و جان و گذشتن از راحتی و زندگی نباشد ، رهبر تنها می ماند و حق ، مظلوم و بی یاور . در راحتی و زندگی نباشد ، رهبر تنها می ماند و حق مظلوم و بی یاور . در انقلاب کربلا ، امان و خانواده و یارانش دست از زندگی شستند ، تا دین خدا بماند و امت ، آزاد شوند و

اصحاب شهید امام ، تا زنده بودند ، اجازه ندادند از بنی هاشم کسی به میدان رود و کشته شود . بنی هاشم هم تا زنده بودند ، جان فدا کردند و در راه و رکاب امام به شهادت رسیدند و حسین بن علی (ع) شهید آخرین بود که وقتی به دشت کربلا نگرست ، از آن همه یاران و برادران و اصحاب کسی نمانده بود .

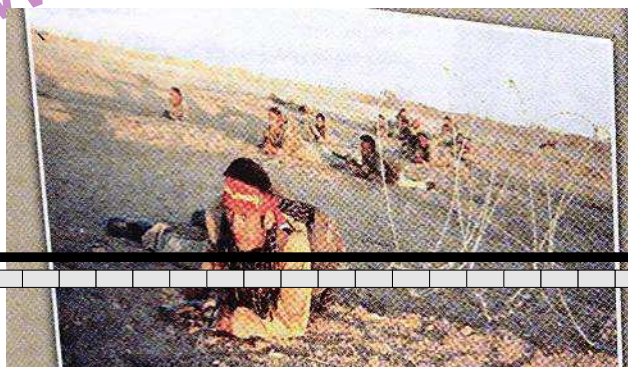
جلوه دیگری از ایثار ، در کار زیبای حضرت ابولفضل (ع) بود : ابتدا امان ابن زیاد را که شمر آورده بود رد کرد آنگاه در شب عاشورا اظهار کرد که : هرگز از تو دست نخواهیم کشید ، خدا نیاورد زندگی پس از تو را . روز عاشورا نیز وقتی بلب تشنه وارد شریعه فرات شد تا برای امان و کودکان تشنه آب آورد ، پس از پر کردن مشک ، دست زیر آب برد تا بنوشد ، اما با یادآوری کام تشنه حسین (ع) ایثارگری و وفای او اجازه نداد که آب بنوشد و امام حسین (ع) و کودکان تشنه باشند و تشنه کام ه گام از فرات بیرون نهاد و تشنه لب شهید شد . باز هم در اوج نیاز ، آب نوشیدن و به فکر نیاز دیگران بودن .

آب شرمنده ز ایثار علمدار تو شد که چرا تشنه از او این همه بی تاب گذشت

سعید بن عبد الله ، جلوه دیگری از ایثار را در کربلا به نمایش گذاشت و هنگام نماز خواندند امام خود را سپر تیرهایی ساخت که از سوی دشمن می آمد . وقتی نماز امام به پایان رسید ، او سیزده تیر بر بدن داشت و بر زمین افتاد و شهید شد .

خصلت و صفت عاشورایی را کسی دارد که حاضر باشد به خاطر خدا ، در راه دیگری فداکاری کند

و ایثار گری نماید



کار آمد فرهنگ ایثار گری

فریبا دلجو :

سپاه و ارتش به همراه نیروهای مردمی بسیجی در هشت سال دفاع مقدس و قدس با ایستاد گس و پایمردی و جان فشانی امید استکبار جهانی را برای سلطه دوباره بر ایران پس از رژیم ستم شاهی به یاس تبدیل کردند . نسل های بعدی ، امنیت ، آرامش و تمامی مزایای مادی و معنوی زندگی خود را مدیون جان فشانی های رزمندگان اسلام در دوران دفاع مقدس و کارآمدی فرهنگ ایثار گری هستند .

حفظ دستاوردهای فرهنگ ایثار و شهادت

غلامحسین قدمگاهی :

بهای تلاش برای حفظ دستاوردها و انتقال ارزش های دوران دفاع مقدس کمتر از مجاهدت رزمندگان اسلام در آن دوران پر افتخار نیست زیرا با تحقق این امر است که مردم می توانند با اراده ضد استکبار خود همچون دژی استوار ، مدافع آرمان های انقلاب و نظام اسلامی می باشد . انقلاب اسلامی بر دین مبتنی است و ماکه شیعه و پیرو ائمه اطهار (ع) هستیم به دستور رهبر فقید با حضور در جبهه ها ، برای پاسداری از انقلاب اسلامی تلاش کردیم . مایه افتخار است که مدتی از عمر نا چیز

خود را در دفاع از انقلاب و دستاوردهای آن در صحنه های نبرد با مستکبران جهانی به سرد کردگی آمریکا و صهیونیسم غاصب بود. بهترین جوانان خود را در دفاع از انقلاب اسلامی فدا کردیم، از این رو از اقشار مختلف، تهدیداتی علیه انقلاب اسلامی اعمال می کنند، حفظ دستاوردهای ایثار و شهادت از دفاع جانانه رزمندگان با غیرت و انقلابی ما در آن دوران با ارزش تر است. جامعه دیندار و انقلابی، ارزش های دینی خود را با هیچ چیزی معامله نمی کنند. گرچه عرصه دفاع مقدس، صحنه معامله با پروردگار بود، نه با بندگان خدا، اما اقدام ما در دفاع از دستاوردهای انقلاب در دوران دفاع مقدس در مقایسه با مجاهدت های اشخاصی که برای پیروزی انقلاب اسلامی تلاش کرده و بعضاً با تحمل درد و رنج در زندان های رژیم پهلوی شربت شهادت نوشیدند، بسیار نا چیز است.



چند حدیث از امیر مؤمنان

و با سایر مردم به انصاف و با مؤمنین یه ایثار رفتار کنید.

به هنگام ایثار است که گوهر کریمان آشکار می شود.

بزرگواری کامل نگردد جز به پاکدامنی و ایثار

بهترین مردم کسی است که در تنگدستی ایثار کند و پر شکیب باشد.

منابع :

۲- مجله آزادگان شماره ۲۸ - سردبیر : ایرج هاتفی

۳- سایت :

۴- نام کتاب : فرهنگ جبهه - جلد دوم - فصل ۳ - انتشارات سروش - مؤلف : سید مهدی فهیمی

www.google.com

۵- سایت :

۶- کتاب پیام های عاشورا - تهیه کنند: پژوهشکده تحقیقات اسلامی

۷- مجله شاهد - شماره ۱ - نویسنده : غلامحسین قدمگاهی